

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА**Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології****“ЗАТВЕРДЖУЮ”**Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи“ ” О.Б.Жильцов
2016 року**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ
ПРАЦІ**Напрямок підготовки:
6.010102 – Початкова освіта

Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 01130554	
Начальниця відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	3042
Ім'я	<i>[Signature]</i>
Дата	2016

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” для студентів денної форми навчання галузі знань: 01 – Освіта, за напрямом підготовки: 6.010102 – Початкова освіта, 2016. – 25 с.

Розробник: Кобеньок Георгій Васильович, викладач кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.
Протокол від 23 серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри фізичної
реабілітації та біокінезіології

 (О.В. Бісмак)

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.
Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

 (О.С. Комоцька)

ЗМІСТ

	Стор.
Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
1. Опис предмета навчальної дисципліни	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни	7
3. Навчально-методична карта дисципліни	8
4. Програма	9
Модуль I. Система безпеки життєдіяльності та охорони праці	9
Модуль II. Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини	10
5. Плани практичних робіт	11
6. Завдання для самостійної роботи	15
7. Індивідуальна навчально-дослідна робота	16
8. Система поточного та підсумкового контролю	19
9. Методи навчання	21
10. Методичне забезпечення курсу	21
11. Об'ємні вимоги до курсу	21
12. Рекомендована література	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” розрахована для вивчення студентами IV курсу напрямку підготовки: 6.010102 – Початкова освіта основних теоретичних знань і практичних навичок, які необхідні для вирішення професійних задач діяльності, пов’язаних з забезпеченням життя, здоров’я і працездатності під час роботи.

Робоча програма містить теоретичні розділи. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системою організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вивчення дисципліни „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” передбачає розв’язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов’язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об’єктів галузі.

Мета дисципліни – надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об’єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов’язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання дисципліни:

1. Сформуванати цілісне уявлення про оптимальні параметри життєдіяльності людини; з'ясувати умови формування небезпек.
2. Вивчити методи і засоби попередження та зменшення впливу негативних чинників на людину, колектив, соціум у цілому.
3. Виховати почуття відповідальності здоров'я за забезпечення здорових і безпечних умов праці.
4. Вироблення навичок прогнозування небезпек.

Компетентності, які студенти набувають у процесі вивчення курсу:

1. Здатність продемонструвати знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання.
2. Здатність продемонструвати культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності.
3. Здатність оцінювати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій.
4. Здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів в своїй діяльності.
5. Здатність користування основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Курси:IV Семестри: 7-й	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів: ECTS – 2</p> <p>Змістовних модулів: 2</p> <p>Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1</p> <p>Загальна кількість годин – 72</p> <p>Тижневих годин - 2</p>	<p>Галузь знань: 01 – Освіта</p> <p>Напрямок підготовки 6.010102 – Початкова освіта</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"</p>	<p>Нормативна: денна форма навчання</p> <p>Рік підготовки – IV Семестр – 7-й</p> <p>Аудиторних занять – 28 Лекції – 16 годин Практичні роботи - 12 годин</p> <p>Самостійна робота - 36 годин</p> <p>Модульний контроль – 4 годин Індивідуальне завдання – 4 години Форма підсумкового контролю: залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми		Кількість годин				
		Всього	Лекції	Семіна рські заняття	Самос- тійна робота	Мод. контр.
Змістовий модуль 1						
Система безпеки життєдіяльності та охорони праці						
1	Основні поняття та сучасні проблеми життєдіяльності людини	4	2		2	
2	Фізіологія та психологія праці	6	2	2	2	
3	Шкідливі фактори виробничого середовища.	6	2		4	
4	Дія небезпечних і шкідливих факторів.	10	2	2	6	
	Разом:	28	8	4	14	2
Змістовий модуль 2						
Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини						
5	Нещасні випадки та виробничий травматизм.	8	2	2	4	
6	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Природні небезпеки.	10	2	2	6	
7	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Техногенні небезпеки.	10	2	2	6	
8	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Соціальні небезпеки.	10	2	2	6	
	Разом:	40	8	8	22	2
	Разом за навчальним планом:	68	16	12	36	4

III. Навчально-методична карта дисципліни „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці”

Разом: 72 год.: лекційні заняття – 16 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 36 год., індивідуальна робота – 4 год., мод. контр. – 4 год.

Коефіцієнт: **1,94**

Модулі	Змістовий модуль I. Система безпеки життєдіяльності та охорони праці (82 бал)			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Основні поняття та сучасні проблеми життєдіяльності людини.(1 бал)	Фізіологія та психологія праці. (1 бал)	Шкідливі фактори виробничого середовища. (1 бал)	Дія небезпечних і шкідливих факторів. (1 бал)
Теми практичних робіт	Небезпека. Ризик як оцінка небезпеки. (1+10 балів)	Фізіологія та психологія праці. (1+10 балів)		Мікроклімат виробничого приміщення. (1+10 балів)
Самостійна робота	10 балів		10 балів	
Модульний контроль	Мод. контр. робота №1 (25 балів)			
Модулі	Змістовий модуль II. Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини (112 бали)			
Лекції	5	6	7	8
Теми лекцій	Нещасні випадки та виробничий травматизм. (1 бал)	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Природні небезпеки. (1 бал)	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Техногенні небезпеки. (1 бал)	Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Соціальні небезпеки. (1 бал)
Теми практичних робіт	Нещасні випадки, аварії та травматизм. (1+10 балів)		Небезпеки природного, техногенного характеру. (1+10 балів)	Небезпеки соціального характеру. (1+10 балів)
Самостійна робота	10 балів		10 балів	
ІНДЗ	30 балів			
Модульний контроль	Мод. контр. робота №2 (25 балів)			
Загальна кількість балів: 194 бали				

IV. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Система безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Лекція 1. Основні поняття та сучасні проблеми життєдіяльності людини (2 год.).

ПЛАН

1. Модель життєдіяльності людини. Ознаки безпеки як категорії.
2. Причини актуальності проблем БЖД.
3. Основні функції і складові БЖД (підсистеми БЖД).
4. Державні органи по управлінню та нагляду за безпекою життєдіяльності.
5. Небезпека, його основні поняття та класифікація.
6. Ризик. Якісний та кількісний аналіз.

Лекція 2. Фізіологія та психологія праці (2 год.).

ПЛАН

1. Праця, фізіологія праці
2. Фізична та розумова діяльність людини.
3. Психофізіологічні фактори небезпек, що впливають на ефективність трудової діяльності.

Лекція 3. Шкідливі фактори виробничого середовища. (2 год.).

ПЛАН

1. Гігієнічна класифікація умов праці
2. Перелік можливих небезпечних і шкідливих факторів.
3. Поняття про мікроклімат приміщення.

Лекція 4. Дія небезпечних і шкідливих факторів. (2 год.).

ПЛАН

1. Освітлення приміщень.
2. Шумове забруднення.
3. Вібрації.
4. Іонізуюче випромінювання.
5. Електромагнітне випромінювання.

6. Загальні положення при роботі з ПК
7. Електробезпека
8. Пожежна безпека

Практична робота № 1. Небезпека. Ризик як оцінка небезпеки (2 год.).

Практична робота № 2. Фізіологія та психологія праці (2год.).

Практична робота № 3. Мікроклімат виробничого приміщення (2год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини.

Лекція 5. Нещасні випадки та виробничий травматизм (2 год.).

ПЛАН

1. Виробничий травматизм, його причини.
2. Професійні захворювання.
3. Розслідування та облік нещасних випадків.

Лекція 6. Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Природні небезпеки. (2 год.).

ПЛАН

1. Правила безпечної поведінки при зустрічі з агресивно налаштованої одинокої собаки або цілої зграї.
2. Правила безпечної поведінки, якщо гроза Вас застала в автомобілі або на велосипеді (мотоциклі)
3. Правила безпечної поведінки, якщо гроза Вас застала в полі, або на березі водойми, або в лісу.
4. Правила безпечної поведінки, якщо Ви заблукали в лісі.
5. Правила безпечної поведінки при повені.
6. Правила безпечної поведінки під час відпочинку на воді.
7. Поради, щодо правил як захистити себе від укусів кліщів, змій і що робити, якщо Ви все ж постраждали.
8. Поради, щодо отруєння грибами

Лекція 7. Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Техногенні небезпеки (2 год.).

ПЛАН

1. Електробезпека
2. Пожежна безпека

3. Витік газу в приміщені.
4. Технічні небезпеки.

Лекція 8. Правила поведінки в небезпечних ситуаціях. Соціальні небезпеки. (2 год.).

ПЛАН

1. Поради щодо зниження ризиків перебування людини у натовпі під час масових заходів.
2. Поради, якщо людина потрапила у заручники.
3. Правила безпечної поведінки, якщо Ви йдете по вулиці у вечірній час.
4. Правила безпечної поведінки, якщо Ви зустріли агресивно налаштовану групу людей.
5. Правила безпечної поведінки, якщо до Вас пристає психічно хвора людина або п'яний.
6. Правила безпечної поведінки, якщо є загроза бути пограбованою або зґвалтованою.
7. Правила безпечної поведінки, якщо ви сідаєте в таксі чи у випадковий автомобіль.
8. Поради щодо зниження ризиків перебування людини в туристичній подорожі в іншій країні.
9. Поради, щодо зниження ризиків під час перебування у туристичній подорожі по нашій країні.

Практична робота № 4. Нещасні випадки, аварії та травматизм (2год.).

Практична робота № 5. Небезпеки природного, техногенного характеру (2год.).

Практична робота № 6. Небезпеки соціального характеру (2год.).

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ РОБОТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Система безпеки життєдіяльності та охорони праці

Практична робота № 1. Небезпека. Ризик як оцінка небезпеки (2 год.).

План заняття

- 1 Провести статистичну оцінку небезпечних та шкідливих чинників для життя людини на підставі соціологічного підходу.
2. На підставі якісного налізу навчитись визначати різні види, рівні та категорії ризику різних життєвих ситуацій; навчитись проводити кількісну оцінку небезпек для визначення ймовірності головної події.

Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник / Лапін В. М. - К.-Л. : ЛБІ НБУ; Знання , 2002 .- 186 с..
2. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій. - К. : Кондор , 2009
3. Гусєв А.М. Охорона праці : Навчальний посібник / А.М. Гусєв. – К. : Вид-во Європ. ун-ту., 2006. – 283 с.
4. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
5. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
6. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

Практична робота № 2. Фізіологія та психологія праці (2год.).

План заняття

1. Вивчити методикку і набути навички визначення працездатності людини.
2. Оцінити стани втоми і стресу та їх вплив на безпеку.

Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій. - К. : Кондор , 2009
2. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
3. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
4. Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
5. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

Практична робота № 3. Мікроклімат виробничого приміщення (2год.).

План заняття

1. Навчитися оцінювати стан мікроклімату та рівень шумового і вібраційного забруднення.
2. Перевірити знання правил безпечної поведінки на робочому місці.

3. Визначити загрози для здоров'я, які виникають при роботі з ПК.

Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій. - К. : Кондор , 2009
2. Грибан В.Г. Охорона праці : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Г. Грибан, О.В. Негодченко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.
3. Гусев А.М. Охорона праці : Навчальний посібник / А.М. Гусев. – К. : Вид-во Європ. ун-ту., 2006. – 283 с.
4. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
6. Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
7. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
8. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини.

Практична робота № 4. Нещасні випадки, аварії та травматизм (2год.).

План заняття

1. Провести аналіз причин виробничого травматизму та виникнення професійних захворювань.
2. Розглянути порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань.
3. Визначити шляхи попередження травматизму.

Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник / Лапін В. М. - К.-Л. : ЛБІ НБУ; Знання , 2002 .- 186 с..
2. Безпека життєдіяльності : Соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії / Н.Ю. Максимова - К. : Либідь , 2006 .- 328 с..
3. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.

4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
5. Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.

Практична робота № 5. Небезпеки природного, техногенного характеру (2год.).

План заняття

1. Навчитися оцінювати ризики прояву наслідків природних та техногенних небезпек.
2. Розглянути порядок дій при загрозі природних та техногенних небезпек.
3. Визначити шляхи попередження негативних впливів природних та техногенних небезпек.

Рекомендована література

- 1.Грибан В.Г. Охорона праці : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Г. Грибан, О.В. Негодченко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.
- 2.Гусєв А.М. Охорона праці : Навчальний посібник / А.М. Гусєв. – К. : Вид-во Європ. ун-ту., 2006. – 283 с.
- 3.Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
- 4.Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
- 5.Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
- 6.Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
- 7.Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.

Практична робота № 6. Небезпеки соціального характеру (2год.).

План заняття

1. Навчитися оцінювати ризики прояву наслідків соціальних небезпек.
2. Розглянути порядок дій при загрозі соціальних небезпек.

3. Визначити шляхи попередження негативних впливів соціальних небезпек.

Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник / Лапін В. М. - К.-Л. : ЛБІ НБУ; Знання , 2002 .- 186 с..
2. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій. - К. : Кондор , 2009
3. Безпека життєдіяльності : Соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії / Н.Ю. Максимова - К. : Либідь , 2006 .- 328 с..
4. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
6. Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
7. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
8. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1 Система безпеки життєдіяльності та охорони праці (14 год.)		
1. Визначити причини актуальності проблем БЖД (2 год.).	Поточний	5
2. Розглянути психофізіологічні фактори небезпек, що впливають на ефективність трудової діяльності (2 год.).	Поточний	5
3. Визначити критерії складання гігієнічної класифікації умов праці (4 год.).	Поточний	5
4. Загальні положення при роботі з ПК (6 год.).	Поточний	5

Змістовий модуль 2 Небезпечні ситуації в життєдіяльності людини (22 год.)		
5. Визначити умови виникнення професійних хвороб (4 год.).	Поточний	5
6. Скласти перелік потенційних небезпек природного походження (6 год.)	Поточний	5
7. Розглянути порядок надання першої медичної допомоги при ударі електричним струмом. (6 год.)	Поточний	5
8. Скласти перелік потенційних небезпек соціального походження (6 год.)	Поточний	5
Всього: 36 годин		40

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1., 7.2.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 балів
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	8 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

Теми рефератів

1. Державний нагляд та громадський контроль за охороною праці.
2. Виробничий травматизм та професійні захворювання.
3. Відшкодування власником шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників.
4. Економічне значення заходів щодо покращення умов та охорони праці.
5. Фактори, що впливають на умови праці: шкідливі та отруйні речовини.
6. Іонізуюче випромінювання та його дія на організм людини.
7. Засоби профілактики порушень стану здоров'я користувачами ЕОМ.
8. Правові аспекти охорони навколишнього природного середовища.
9. Нейтралізація зарядів і технічні дані нейтралізаторів статичної електрики.
10. Вимоги пожежної безпеки до закладів системи освіти України.
11. Основні вимоги до електрообладнання у вибухо- та пожежонебезпечних приміщеннях.
12. План евакуації учнів та працівників у разі виникнення пожежі.
13. Пожежний зв'язок та сигналізація.
14. Основні поняття про вентиляцію: природна, механічна та аварійна вентиляція.
15. Професійні хвороби та їх виникнення.
16. Радіація і життєдіяльність людини.
17. Вплив на організм людини електромагнітного випромінювання.
18. Масові інфекційні захворювання та отруєння людей.

19. Вплив на організм людини інфрачервоного випромінювання.
 20. Озонові діри та їх вплив на навколишнє середовище.
 21. Основні види надзвичайних ситуацій та способи захисту населення від них.
 22. Шум та вібрація як фактори професійних захворювань.
 23. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.
 24. Антропометричні характеристики людини.
 25. Ураження електричним струмом (загроза небезпек від електроприладів).
 26. Тектонічні стихійні лиха: види, ознаки. Дії населення по захисту від їх наслідків.
 27. Топологічні стихійні лиха: види, ознаки. Дії населення по захисту від їх наслідків.
 28. Стихійні метеорологічні явища: види, ознаки. Дії населення по захисту від їх наслідків.
 29. Шахрайство як соціальна небезпека.
 30. Тероризм як соціальна небезпека.
 31. Організація і проведення евакуації населення при надзвичайних ситуаціях.
 32. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.
 33. Горіння, його характеристика та різновиди.
- Засоби профілактики порушень стану здоров'я користувачами ЕОМ.

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	20-25	Добре
Середній	10-19	Задовільно
Низький	Менше 5-9	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці”.

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни „Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу

якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок..

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, 8.2, табл. 8.3.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю (залік)

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування практичної роботи	1	6	6
3.	Робота на практичній роботі	10	6	60
4.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
6.	ІНДЗ	30	1	30
Максимальна кількість балів - 194				

Розрахунок: $194:100=1,94$

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка	Пояснення
90-100	A	Відмінно <i>Відмінне виконання лише незначною кількістю помилок</i>
82-89	B	Дуже добре <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>
75-81	C	Добре <i>В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68	E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальним критеріям</i>
35-59	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34	F	Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом</i>

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних роботах, складання контрольних нормативів, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою перевіряються за вищезазначеними критеріями.

Модульний контроль знань бакалаврантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- лекції,
- практичні роботи,
- індивідуальні консультації,
- самостійна робота з літературою,
- складання контрольних нормативів,
- виконання контрольних робіт, рефератів.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю.

XI. ОБ'ЄМНІ ВИМОГИ ДО КУРСУ

1. За якими принципами побудована система державних органів управління та нагляду за охороною праці?
2. Який зміст концепції абсолютної безпеки та концепції допустимого ризику?
3. Якими ознаками характеризується явище безпеки? Охарактеризуйте їх.
4. Як визначити типи втоми та стресу?
5. Причини нещасних випадків, аварій та травматизму?

6. Працездатність. Фази працездатності людини.
7. Які психофізичні виробничі фактори сприяють виникненню професійних хвороб?
8. Які фактори, що визначають схильність людини до небезпек?
9. Небезпека. Її основні поняття (номенклатура, ідентифікація, класифікація).
10. Які негативні прояви шуму та вібрації на організм людини?
11. Які негативні прояви впливу електромагнітного випромінювання на організм людини?
12. Які негативні прояви впливу інфрачервоного випромінювання на організм людини?
13. Які засоби профілактики порушень стану здоров'я користувачами ЕОМ?
14. У чому полягають гарантії прав на охорону праці працівників?
15. Яка структура державного нагляду і громадського контролю за охороною праці?
16. На яких засадах ґрунтується соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань?
17. Які обов'язки мають працівники щодо виконання вимог охорони праці?
18. Який порядок розслідування професійних захворювань на виробництві?
19. Спеціальне розслідування нещасних випадків.
20. Що ми розуміємо під поняттям „ергономіка”.
21. Які існують методи визначення ризику?
22. В чому різниця між фізичним та розумовим навантаженням?
23. Які ознаки має втома?
24. Назвіть класифікацію шкідливих виробничих факторів за природою дії на організм людини.
25. Наведіть приклади систем попередження пожеж.
26. Наведіть приклади попереджувальних заходів щодо зменшення загроз природних небезпек.
27. Наведіть приклади попереджувальних заходів щодо зменшення загроз техногенних небезпек.
28. Наведіть приклади попереджувальних заходів щодо зменшення загроз соціальних небезпек.
29. Чому можна розглядати тероризм як результат соціально-політичних конфліктів?

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

7. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник / Лапін В. М. - К.-Л. : ЛБІ НБУ; Знання , 2002 .- 186 с..
8. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій. - К. : Кондор , 2009
9. Безпека життєдіяльності : Соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії / Н.Ю. Максимова - К. : Либідь , 2006 .- 328 с..
10. Грибан В.Г. Охорона праці : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Г. Грибан, О.В. Негодченко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.
11. Гусєв А.М. Охорона праці : Навчальний посібник / А.М. Гусєв. – К. : Вид-во Європ. ун-ту., 2006. – 283 с.
12. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для дистанційного навчання / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. - Київ : Україна , 2005 .- 264 с.
13. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
14. Запорожець О.І. Основи охорони праці. Підручник / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264.
15. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
16. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
17. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
18. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
19. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

Допоміжна

1. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков І.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009, -363с.
2. Березуцький В. В. Практикум з курсу «Безпека життєдіяльності» / В. В. Березуцький. – Харків : Факт, 2005. – 168 с.
3. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інші. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.
4. Браун Д. Анализ и разработка систем обеспечения техники безопасности / Д. Браун. – М. : Машиностроение, 1979. – 364 с.

5. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
6. Глотов "Безопасность жизнедеятельности человека на морских судах", 2000г. 320с.
7. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І., «Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях». Навчальний посібник, Видавництво НУ «Львівська політехніка». Львів, 2004р.,-136с.
8. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С., Цивільна оборона. Навчальний посібник / За ред. Кашина П.І. - Львів, "П.П. Васильович К.І.", 2005-338 с.
9. Джиргей В.С., Жидецьки В.Ц., Безпека життєдіяльності. Львів "Афіша",1999.-252с.
- 10.Довідник з цивільної оборони / Г.Г. Міговіч, ЗАТ "Українська технологічна група". К. – 1998. – 526с.
- 11.Євдін О.М., Могильниченко В.В. та ін. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.1. "Техногенна та природна небезпека". Т.3."Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування".Посібник.- К.: КІМ, 2007, 2008.- 636 с.,- 152 с.
- 12.Зинченко В. П. Введение в эргономику / В. П. Зинченко. – М. : Сов. Радио, 1974. – 352 с.
- 13.Методичні вказівки з курсу "Цивільна оборона" для студентів магістратури денної форми навчання / Укл.: О.І. Бабенко, Р.І. Черевко. – К.: КДЕУ, 1997. – 136 с.
- 14.Мигаль Г. В. Безопасность жизнедеятельности / Г. В. Мигаль. – Харьков : ХАИ, 2002. – 44 с.
- 15.Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
- 16.Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. -К., 2008. -286с.
- 17.Пістун І. П. Безпека життєдіяльності (психофізіологічні аспекти). Практичні заняття / І. П. Пістун. – Львів : Афіша, 2000. – 240 с.
- 18.Повякель Н. И. Практическая психология в системах «человек–техника» / Н. И. Повякель. – К. : МАУП, 2003. – 296 с.
- 19.Прилипко В. А. Безпека життєдіяльності : методичні рекомендації до практичного вивчення дисципліни / В. А. Прилипко, Л. Е. Піскунова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вид-центр НАУ, 2008 – 113 с.
- 20.Програма дій "Порядок денний на ХХІ сторіччя". К.: "Інтерсфера", 2000.- 359 с.
- 21.Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.
- 22.Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник.– К: Знання-Прес, 2007.– 487 с.
- 23.Столяренко Л. Д. Основы психологии / Л. Д. Столяренко. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. – 736 с.
- 24.Стресс: тонкости, хитрости и секреты / Под ред. Ю. В. Татуры. – М. : Бук-пресс, 2006. – 384 с.

25. Суло С.Т., Заплатинський В.М., Харамда Г.М. Цивільний захист: Навч. посібник/ За ред.. проф.. М.О. Біляковича.– К.: Арістей, 2007.– 386 с.
26. Тимош І. М. Основи фізіології та психології праці / І. М. Тимош. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – 168 с.

Робоча навчальна програма
„БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВА ОХОРОНИ ПРАЦІ”

Укладач: Кобеньок Георгій Васильович, викладач кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Безпека життєдіяльності та основа охорони праці. Робоча програма навчальної дисципліни. / Укладач: Г.В.Кобеньок. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 25 с.